

Leven in vrijheid

*Geen onvrijwillige
zorg, tenzij.....*

PSW en de Wet zorg en dwang

Onze passie kent geen beperkingen

PSW biedt zorg en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking of ontwikkelingsvraag. PSW en de cliënt en/of vertegenwoordiger maken samen afspraken over die zorg / ondersteuning. Deze afspraken worden vastgelegd in het ondersteuningsplan, het OP. Het gaat hierbij om vrijwillige zorg.

In uitzonderlijke situaties kan het nodig zijn om onvrijwillige zorg in te zetten. Dat gebeurt alleen als er ernstig nadeel dreigt, voor de cliënt zelf of voor haar/zijn omgeving. Denk aan gevaar, agressie, verwaarlozing, ernstige schade of letsel of verstoring van de ontwikkeling.

Onvrijwillige zorg is

- **zorg waarmee een wilsbekwame cliënt het niet eens is;**
- **zorg waarmee de vertegenwoordiger van een wilsonbekwame cliënt het niet eens is;**
- **zorg waarmee de vertegenwoordiger van een wilsonbekwame cliënt het wel eens is, maar waartegen de cliënt zich verzet.**

De Wet zorg en dwang

PSW mag niet zomaar onvrijwillige zorg toepassen. Daarvoor zijn regels opgesteld in de Wet Zorg en Dwang (Wzd). De Wzd is binnen PSW van toepassing op:

- mensen met een Wlz-indicatie (Wet langdurige zorg) vanwege een verstandelijke beperking;
- mensen bij wie een ter zake kundig arts een diagnose voor een verstandelijke beperking heeft gesteld;
- mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH).

Onvrijwillige zorg kan gaan over 9 categorieën van zorg:

- 1 het toedienen van vocht, voeding en medicatie en medische (be)handelingen voor een lichamelijke aandoening
- 2 het beperken van de bewegingsvrijheid
- 3 insluiten
- 4 toezicht op de cliënt (bijvoorbeeld met domotica / technische apparatuur)
- 5 onderzoek van kleding of lichaam
- 6 onderzoek van woonruimte op drugs en gevaarlijke voorwerpen
- 7 controle op verdovende middelen
- 8 beperking in het inrichten van het eigen leven waardoor de cliënt iets moet doen of laten;
- 9 beperking in het ontvangen van bezoek.

Stappenplan en voorwaarden

Wanneer de zorg die is vastgelegd in het OP niet meer voldoet om ernstig nadeel te voorkomen, zoekt PSW eerst naar mogelijke vrijwillige alternatieven. Wordt overwogen om onvrijwillige zorg (uit een of meer van de 9 categorieën) in te zetten, dan wordt een Wzd stappenplan doorlopen. Het doel van het stappenplan is in verschillende stappen nagaan of en voor hoelang de onvrijwillige zorg nodig is en kan worden toegepast. Dat gebeurt in multidisciplinair overleg met betrokken begeleiding en deskundigen. De cliënt en/of vertegenwoordiger worden daarbij vanzelfsprekend betrokken.

Belangrijke vragen zijn:

- Is de cliënt wilsbekwaam ter zake?
- Doet het ernstig nadeel zich echt voor of is de kans daarop groot?
- Is de onvrijwillige zorg geschikt om het ernstig nadeel te voorkomen of af te wenden (effectiviteit)?
- Staat de onvrijwillige zorg (gelet op het beoogde doel) in verhouding tot de inbreuk op de vrijheid en het welzijn van de cliënt (proportionaliteit);
- Zijn er alternatieven die vallen onder vrijwillige zorg of minder ingrijpende mogelijkheden (subsidiariteit)?

Alle stappen uit het Wzd stappenplan worden geregistreerd in het ECD (elektronisch cliëntendossier) van de cliënt. PSW legt hierover intern en extern verantwoording af, middels een verplichte rapportage.

Beleidsplan Leven in vrijheid / Wet zorg en dwang

PSW heeft een beleidsplan waarin het beleid Leven in vrijheid en de implementatie van de Wet zorg en dwang nader beschreven is, inclusief het stappenplan. Het beleidsplan is te vinden op onze website onder Contact.

Vragen, problemen of klachten

Het motto van de Wzd “geen onvrijwillige zorg, tenzij” past goed bij De Taak (visie) van PSW. Niet voor niets heeft ons beleid als titel “Leven in vrijheid”. Onze medewerkers doen hun uiterste best dat beleid goed uit te voeren. Toch kan het gebeuren dat u vragen hebt, problemen ervaart of zelfs klachten hebt over onvrijwillige zorg. Als een gesprek met de persoonlijk begeleider, teamleider of gedragskundige geen antwoord of oplossing biedt, kunt u op verschillende plaatsen terecht.

De twee vertrouwenspersonen cliënten van PSW

Deze vertrouwenspersonen kennen de organisatie goed. Zij werken onafhankelijk en zijn snel inzetbaar. Bij specifieke vragen over de Wzd verwijzen zij cliënten of vertegenwoordigers naar de cliëntvertrouwenspersonen Wzd.

Wzd van Burgerkracht Limburg

De overheid heeft landelijk onafhankelijke cliëntvertrouwenspersonen aangesteld voor ondersteuning van cliënten rondom onvrijwillige zorg. U kunt bij deze cliëntvertrouwenspersonen terecht met specifieke vragen of klachten over inzet van onvrijwillige zorg. In Limburg is deze functie ondergebracht bij Burgerkracht Limburg.

De landelijke Klachtencommissie onvrijwillige zorg (KCOZ)

Deze klachtencommissie is ingesteld door zorgorganisaties en belangenorganisaties van gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Hier kunnen cliënten en vertegenwoordigers een formele klacht indienen. De klacht kan niet rechtstreeks bij de KCOZ worden ingediend. Dat moet via PSW gebeuren. PSW stuurt de klacht door.

De externe klachtenfunctionaris van PSW

PSW heeft een klachtenfunctionaris. Deze is in dienst van het CBKZ (Centraal Bureau Klachtenmanagement in de Zorg). De klachtenfunctionaris is onafhankelijk en snel inzetbaar.

Aan het stellen van vragen, bespreken van problemen of indienen van klachten zijn voor cliënten/vertegenwoordigers geen kosten verbonden.

Adressen en telefoonnummers

Vertrouwenspersonen cliënten PSW

- **Angelique Cörvers**
T 06 22 38 97 45 E a.corvers@psw.nl
- **Mildred van Gelden-Pijpers**
T 06 13 07 34 67 E m.vangelden@psw.nl

Cliëntvertrouwenspersonen Wzd Burgerkracht Limburg

- **Susan Hermans**
T 06 34 57 69 90 E SusanHermans@Burgerkrachtlimburg.nl
- **Ria Heijnen**
T 06 58 07 33 18 E RiaHeijnen@Burgerkrachtlimburg.nl

KCOZ (Klachtencommissie onvrijwillige zorg)

PSW, ter attentie van bestuurssecretariaat / KCOZ
Postbus 420, 6040 AK Roermond

E Bestuurssecretariaat@psw.nl – Ter attentie van KCOZ

Externe klachtenfunctionaris PSW, te bereiken via CBKZ

T 088 024 51 44 E klachtenfunctionarispsw@cbkz.nl

Meer informatie

Beleidsplan Leven in vrijheid / Wzd PSW www.psw.nl > contact

Informatie over de Wet zorg en dwang www.dwangindezorg.nl

Burgerkracht Limburg www.burgerkrachtlimburg.nl

Klachtencommissie www.KCOZ.nl